

Dutch gebruik van 'er'

Better Understanding
–
Nicole van der Vegt

Verwijzend gebruik van er

A. Verwijzend gebruik van er

1. Er als plaatsbepaling

* *Ben je weleens in Amsterdam geweest? Nee, ik ben er nog nooit geweest.* Hier vervangt er een plaats; in deze zin Amsterdam.

* *Hoe vaak ben jij al in Spanje geweest? Ik ben er nog nooit geweest (er = in Spanje).*

2. Er in combinatie met telwoorden

* *Hoeveel zussen heb je? Ik heb er twee.* Dit is er met een woord van hoeveelheid. Je kunt ook zeggen 'Ik heb twee zussen' of 'Twee', maar niet 'Ik heb twee'.

* *Wij hebben twee kinderen, maar zij hebben er zeven (er = kinderen).*

Bij A: er vervangt een (deel) van een zinsdeel, namelijk een plaats (1), een telwoord (2), een deel van een prepositie-groep (3).

Verwijzend gebruik van er

A. Verwijzend gebruik van er

3. Er in combinatie met preposities (ermee, erop, erin, ervan)

* *Kijk je weleens naar het journaal? Ja, ik kijk er iedere dag naar.* Dit is er met een voorzetsel. *Kijken naar* is een vaste combinatie van een werkwoord met een voorzetsel. Bij dit soort combinaties gebruik je altijd *er* om een woord – in dit geval het journaal – te vervangen.

* Denk je aan je vakantie? Ja, ik denk eraan.

* Leo is niet gewend aan lawaai. Ik ben eraan gewend.

Grammaticaal gebruik van er

B. Grammaticaal gebruik van er

4. Er bij indefiniet subject (onbepaald onderwerp)

* *Er lopen twee mannen op straat.* Dit is *er* met een onbepaald onderwerp, namelijk twee mannen. *Er* wijst hier vooruit naar het 'echte' onderwerp en neemt de plaats in van grammaticaal onderwerp.

* Er is geen plaats meer, alles is uitverkocht.

* Er zitten vijf studenten in de groep.

5. Er met een passiefconstructie (restgroep)

* *Er wordt in Nederland veel koffie gedronken.*

Bij B: de grammaticale structuur eist dat 'er' wordt gebruikt, namelijk als de zin een onbepaald subject heeft (4), als het een passieve zin zonder handelend subject is (5).

Er/daar: aanvulling bij de 1e 'er'

★ Er/daar als plaats (there/over there)

- Daar is sterker, legt meer accent.

Voorbeelden

* Je kan ermee snijden. (*neutraal*)

Je kan daarmee snijden. -> "*Met een mes, niet met een vork!*"

* Ik ga erheen. (*neutraal*)

Ik ga daarheen. -> "*Niet naar rechts, maar naar links!*"

- Als plaats kan er niet vooraan de zin staan, daar wel

Voorbeelden

* Ik ben er morgenochtend niet.

* Daar (in Thailand) is het zes uur later.

! Let op: bij er als plaatsaanduiding – is 'er' te vermijden.